

Viljandi

Foto: Kristjan Kivistik

26. mail asetati vabadussõjas langenute Viljandimaa mälestussambale nurgakivi. Nurgakivi panid paika (vasakult) ehitajate esindaja Andrus Sibul (OÜ Kivikuvand), Viljandi linnaape Madis Timpson, volikogu esimees Helmen Kütt ning Viljandi muuseumi direktor Jaak Pihlak.

Sel aastal tähistatakse võidupüha Viljandis

23. juunil on Viljandis mitmeid võidupühale pühendatud üritusi. Pidupäev algab juba kell 7 hommikul riigilipu heiskamisega Viljandi raekoja juures, seejärel taasavatakse Vabaduse platsil vabadussõjas langenute mälestussammas, kell 10 algab Jaani kirikus oikumeeniline jumalateenistus. Päev kulmineerub paraadi ja maakaitsepäevaga.

Viljandimaa vabadussamba taasavamise tseremoonia algab Vabaduse platsil hommikul kell 9. Taastatud vabadussamba avavad Eesti Vabariigi president Alar Karis, kaitseväge juhataja kindral Martin Herem ning Viljandi volikogu esimees Helmen Kütt ja Viljandi linnaape Madis Timpson. Tseremoonial asetatakse samba jalamisele ka pärjad ning ühendatakse muinastuli ja mälestustuli võidutuleks. Muusikalise poole eest hoolitsevad Viljandi muusikakooli vanema astme puhkpilliorkester, meeskoor Sakala, Viljandimaa kammerkoor ning Viljandi muusikakooli mudilaskoor.

Viljandi linnavolikogu esimees Helmen Kütt tänab kõiki, kes vabadussamba taastamise jaoks annetasid. «Eesti mõistes ajalooline suursündmus – Viljandimaa vabadussõjas langenute mäles-

tussamba taastamine ja selle avamine saavad võimalikuks vaid tänu Eesti riigi, Viljandi linna ja teiste samba taastamist toetavate omavalitsuste ning lahkete eraannetajate abiga. Iga toetus on oluline ning olen kindel, et tulnud südamest! Suur tänu ja sügav kummardus kõigile annetajatele!» sõnas Kütt.

Võidupüha paraad Viljandi Vabaduse platsil algab kell 11 Eesti presidendi saabumisega, kuid üksused hakkavad platsile rivistuma juba pool tundi varem. Paraadil osaleb üle 900 inimese nii Eestist kui välismaalt. Sobiva ilma korral teevad paraadist ülelennu nii Eesti kui ka liitlasriikide lennuvahendid. Paraadi peaproov, kuhu on huvilistel võimalik tribüünile pealtvaatajaks registreeruda, peetakse 22. juunil algusega kell 20.

Võidupüha tähistamine kulmineerub kell 12 algava maakaitsepäeva ja tehnikanäitusega Viljandi linnastaadioni parklates, kus saab näha nii Kaitseliidu, kaitseväge kui ka liitlasriikide tehnikat. Plaanide kohaselt saab maakaitsepäeval uudistada Eesti kaitseväge soomustranspordööri Sisu XA188, jalaväelahingumasinat CV90, liikursuurtükki K9, Ühendkuningriikide tanki Challenger 2 ja soomukit Mastif ning prantslaste soomukeid VBL, Griffon ja AMX10. Liitlas-

sed Ameerika Ühendriikidest toovad maakaitsepäevale mitmelasulise raketiheitja HIMARS ning erinevate relvadega sõidukid Humvee.

«Viljandi paraadi teeb kindlasti eriliseks taastatud vabadussõja mälestussamba avamine, millega tasutakse auvõlg meie esiisadele, kes Eesti eest oma elu andsid,» ütles paraadi peakorraldaja ja rivistaja ülemveebel Peeter Land. «Nii nagu alati, siis ka seekordne paraad tuleb seni tehtuist parim ning paraadil osalejad on oma ülesannete kõrgusel, et väärikalt võidupüha tähistada. Peamine on meele pidada, et tegemist on pidupäevaga ning korrekse rivisammu kõrval on samavõrd oluline ka peomeeleolu.»

«Viljandil on väga suur au sel aastal võidupüha paraadi võõrustada. Tänavu taastame Viljandimaa vabadussõjas langenute mälestussamba ning selle avamine ühtib võidupüha paraadi kuupäevaga. Usun, et need kaks sündmust täiendavad ja võimestatavad teineteist ning 23. juuni on üks pidulik, ilus ja kauaks meelde jääv päev nii viljandlaste kui kogu Eesti jaoks,» ütles Viljandi linnaape Madis Timpson.

Eesti president annab paraadil kaitseliitlastele ja naiskodukaitsjatele üle võidutule, mille nad viivad edasi oma kodumaa-

takse paraadipäeva hommikul, ühendades muinastuld ja mälestustuld. Uuendusena saab sel aastal paraadilt võidutule koju viia ka Kaitseliidu küberkaitseüksuse esindaja. Küberkaitseüksuse võidutule põlemist saab virtuaalruumis jälgida üle kogu maailma.

Võidupüha paraadil Viljandis rivistuvad üles kaitseliitlased, naiskodukaitsjad, kodutütred ja noorkotkad Lõuna maakaitseringkonnast, lisaks partnerid poliitsei- ja piirivalveametist ning päästametist. Liitlas- ja partnerriikidest osalevad paraadil esindused Soomest, Leedust, Lätist, Taanist, Poolast, Ameerika Ühendriikidest, Ühendkuningriigist, Prantsusmaalt ja Rootsist.

Marsiviise mängib paraadil kokku kolm orkestrit – Pärnumaa maleva orkester, Tallinna maleva ja Jõgeva maleva ühendorkester ja sõjamuuseumi sõjaväeorkester. Lisaks saab paraadil näha ka Sakala maleva torupilliüksust.

Varem on Viljandis võidupüha paraade peetud 1998. ja 2010. aastal.

Vabadussamba taasavamise ning tulede ühendamise tseremooniat on kõigil huvilistel võimalik jälgida portaali ERR vahendusel. Võidupüha paraad jõuab otseülekandena Eesti Televisiooni kanalile.

22. juuni sündmuste kava:

- kell 20 võidupüha paraadi peaproov Vabaduse platsil
- kell 20 Viljandi linna jaanituli Viljandi järve rannas
- kell 21 jaanilõkke süütamine Viljandi järve rannas

23. juuni sündmuste kava:

- kell 7 riigilipu heiskamine Viljandi raekoja juures
- kell 9 vabadussõja mälestussamba avamine, tulede ühendamine ning pargade asetamine Vabaduse platsil
- kell 10 oikumeeniline jumalateenistus Jaani kirikus
- kell 11 võidupüha paraad Vabaduse platsil
- kell 12 maakaitsepäev linnastaadioni parklates

Viljandi arvudes

- Registreeritud elanikke: 16 829
- Sünde mais: 15
- Registreeritud töötuid: 412
- Töötusprotsent: 5,0*
- Vabu töökohti: 169*
- Keskmine palk: 1385 eurot*

Allikad: Viljandi linnavalitsus, töötukassa, statistikaamet

* Maakonna näitajad

Väljaandja Viljandi Linnavalitsus, Linnu tänav 2, 71020 Viljandi.
Avalike suhete ja turismiameti juht Annika Vihmann, tel 5900 0408, e-post annika.vihmann@viljandi.ee. **Trükitud** trükikojas Kroonpress.

Tule vaata võidupüha paraadi peaproovi tribüünilt!

Vajalik eelnev registreerimine:
20. juunil kell 10 avame
registreerimiskeskonna lingil
kutsed.kaitseliit.ee/register/voidupuha2023
Registreerimisleht läheb kinni,
kui kohad täituvad.

Võidupüha paraadi peaproov algab
22. juunil kell 20.
Kell 19.30 avatakse väravad, mis asuvad Fellini ees ja
Tegelaste Toa silla juures.

Linnavalitsus ootab taas ettepanekuid Viljandi kaunistajate tunnustamiseks

Viljandi linnavalitsus ootab suve lõpuni ettepanekuid konkursile «Kaunis Viljandi», et taas kord tunnustada Viljandi elanikke linna kaunimaks muutmise eest, hinnates seejuures nii ehitisi kui keskkonda nende ümber.

Konkursiga «Kaunis Viljandi» hinnatakse kinnistu ja ehitiste visuaalset ning arhitektuurset terviklikkust, sealhulgas värvilahendust, haljastust ja looduslikku mitmekesisust, üldist heakorda, ehitiste sobitumist keskkonda, väikevorme ja teisi kujunduslikke elemente. Uusehitiste kategoorias pööratakse erilist tähelepanu arhitektuuri kaasaegsusele.

Komisjoni esimees Peedu Põld räägib, et konkurss «Kaunis Viljandi» on suurepärane võimalus anda märku nendest silmapaistvatest ja huvitavatest paikadest linnas, mis pilku püüavad. «Kutsun kõiki inimesi üles selliste kohtade leidmise ja märkamise protsessis kaasa lööma, linnas jalutama ning huvipakkuvast ja tunnustusväärsest pilte tegema ja neid meile saatma!», Põld lisab veel, et kõik kategooriad, milles parimad välja selgitatakse, on eriilmelised, aga ka olulised, seega tasub konkursile üles an-

da ka väiksemaid märkamisi, mitte keskenduda vaid terviklahendustele. «Lisaks teeksin kõigile vaatlejatele ka väikese meeldetuletuse, et kinnistuid ja ehitisi, mida konkursile saata tahetakse, tuleb vaadelda ja hinnata avalikust ruumist, näiteks tänavalt või pargist,» kommenteerib Põld.

Konkursi «Kaunis Viljandi» parimad selgitatakse välja järgmistest kategooriates:

- korterelamu
- pereelamu või ridaelamu
- uusehitis
- renoveeritud ehitis
- ühiskondlik hoone või ärihoone
- tootmishoone
- aiakujundus
- avalikus kasutuses haljasala
- piire
- ajutine keskkond (teos või objekt, mis ei ole loodud kestma üle ühe aasta)
- värvilahendus

Tunnustusettepanekute tegijate vahel loositakse välja Viljandi linna meeneid ja kutse linnapea vastuvõtule preemiatega üleandmisel. Ettepanekute tegemiseks tuleb saata pilt koos kirjelduse ja kinnistu aadressiga meiliaadressile age.alas@viljandi.ee. Kandi-date saab esitada kuni 31. augustini 2023.

Ilmub teatmeteos «Viljandimaa Vabadussammas»

Vabadussõjas langenute Viljandimaa mälestussamba avamise puhul ilmub Viljandi muuseumi direktori Jaak Pihlaku koostatud teatmeteos «Viljandimaa Vabadussammas», milles on põhjalik ja pildirohke ülevaade monumendi rajamisest, purustamisest ja aastakümneid kestnud taas-sünnist, samuti lugusid ja pilte teistest ajaloolisel Viljandimaal ja kultuuriloolisel Mulgimaal püstitatud, hävitatud ja taasrajatud või teostamata

jäänud vabadussõja mälestusmärkidest. Teose mahukama osa moodustavad Viljandimaaga seotud 876 vabadussõjas langenu elulood, mida ilmestavad sangarite näoilpidid ja surmakuulutused ning matuste ja hauatähiste jäädvustused. Raamatust leiab ka mälestussamba taastamise heaks annetanute nimekirja, kasutatud allikate, kirjanduse ja perioodika loendi, kohanimede võrdluse ning ingliskeelse lühikokkuvõtte.

Viljandi linnavolikogu

1. juulist jõustub hooldereform. Mida toob see kaasa kohalikele omavalitsustele?

• Tiit Jürmann,
Reformierakonna saadikurühm

Leidsin sotsiaalkindlustusameti reformiga seotud selgituste lehelt järgmise lõigu: «Ennekõike tuleb aga KOVi (kohalikul omavalitsusel – toimetust) täita seadusest tulenevad kohustused: katta hooldekulude osa ja hüvitada väiksema sissetulekuga inimese tasutavate kulude ja keskmise vanaduspensioniga vahe. Samas ei tohi unustada, et riigi antavate lisavahenditega ei saa asendada täna-seid kulutusi teenusele.»

Teades omavalitsuste niigi kõhna rahakotti, teeb viimane lause mind murelikuks. Süvenedes ülalnimetatud lehte, sai selgeks, et see saab olema üks lisa-

koormus ja paras exceldamine kohalikele omavalitsustele ning hooldust vajav isik, kelle sissetulek on alla keskmise pensioni (2023. aastal 635,89 eurot), ei pääse osalisest maksmisest hooldekodu teenuse eest, kas siis enda või omaste taskust. Kohalik omavalitsus võib kehtestada hüvitise piirmäära, mis aga peab olema piisavalt suur, et võimaldada inimesel üldhooldusteenust saada.

Praegu on 79 KOV-is teenusel umbes 10 000 inimest. Peale selle hooldab või abistab 22 protsenti 16-aastastest ja vanematest Eesti elanikest ehk hinnat-

guliselt 230 000 inimest 2021. aastal valminud uuringu andmetel mõnda pikaajalise terviseprobleemi või tegevuspiiranguga inimest, kõige sagedamini koduseks toimetulekuks abi vajavat eakat lähedast. Neist üle kolmekümne tuhande inimese panustab selleks nädalas üle 40 tunni. Eks üks reformi eesmärke ole ka see, et tööturule vabaneks lisaressurssi ning hooldavatel inimestel väheneks koormus, nii rahaline kui ajaline. Väide, et keskmise pensioniga, mis on umbes 700 eurot, on võimalik saada inimväärset teenust, võib tõeks osutuda. Eks näeme!

• Jane Särge,
Isamaa saadikurühma liige

Pikka aega on riigi suund olnud anda kodanike heaoluga seoses võimalikult palju kohustusi kohalikele omavalitsustele lootuses ja soovis, et nii saavad kohalikud elanikud parema teeninduse vastavalt iga omavalitsuse eripäradele.

Uus hooldereform tähendab laias laastus seda, et inimene peaks saama oma pensioni eest hooldekodukoha.

Riigi arvutus on tehtud kesk-

mise pensioni alusel ja tekkinud on õigustatud küsimus, kas suurem osa vajajatest oma pensioni eest selle saab. Siin peabki appi tulema kohalik omavalitsus, kellele on antud kohustus võimalike lisavahendite leidmiseks.

Teine osa reformist on see, et esmajoonel tuleb toetada inimese kodus olemise jätkumist. Selleks on ka Viljandil olnud võimalus piloteerida isikukesk-

se erihoolekande teenusmudeli (ISTE) projekti eesmärgiga teha inimesele ja tema lähedastele terviklik abi kättesaadavaks lihtsalt, paindlikult, kiirelt, kodu lähedal ja kogukonna toel.

Selle reformiga langeb suur koormus taas meie spetsialistidele, kelle ülesanne on iga inimese soovid ja vajadused üle vaadata ning leida neile parimad võimalused.

• Helmut Hallemaa,
Keskerakonna saadikurühma esimees

See on samm õiges suunas, millest võidavad eakad ja nende lähedased. Põhimõtteliselt peab pensioni eest saama hooldekodukoha.

Küsitavusi siiski on: omavalitsuste rahastamisse lisab see ebaõiglust. Ministeeriumi statistika hooldekodudes elavate vanurite kohta ei klapi. Riik eraldab omavalitsustele raha vanurite arvu alusel: 65–84-aastase eest 93,6 eurot, 85-aastase ja vanema eest 449,1 eurot. Viljandi sai kuueks kuuks 596 662 eurot.

Omavalitsus tasub hoolduskul-

lud, hooldusteenust osutavate hooldus- ja abitoetajate kulud, teenuse saaja teenuskoha maksumusest majutus- ja toitlustuskulud.

Omavalitsused kehtestavad piirmäärad ehk summad, mida suudetakse maksta ühe elaniku eest hooldekodu kuludeks. Viljandis on linnavalitsuse otsusel piirmäär 500 eurot. Pensioni ja kulude vahe madalama sissetulekuga pensionäridel katame.

Sotsiaalvaldkonnas pakume hulka teenuseid. Soov on abis-

tamise toel hakkama saamine kodus. Üldhooldusteenusel on 200 linlast, meie hoolekandekeskuses Viiratsis 47, kohti on 67. Mõttekoht!

Taas teeb vabariigi valitsus rehepappi inimestele lähima toe, kõigi 79 Eesti kohaliku omavalitsuse suunal. Riik lubab toetust, aga tagama peame selle meie: riiklikke vahendeid on ebapiisavalt, 2024 kõigil. Lisaks muudab elu kallimaks käibemaksu tõus.

Ilusat suve algust, meeleolukat jaani, ülevat võidupüha!

• Jühan-Mart Salumäe,
Valimisliidu Sädamega Viljandis saadikurühma esimees

Hooldereform aitab väga palju inimesi. Otsest kasu saavad sellest need, kes vajavad hoolekandeteenuse tuge, kuid kelle pension seda kulu ära ei kata. Teine huvirühm on kahtlemata nende inimeste lähedased, kellel senimaani on lasunud kohus-

tus katta see hoolduskulu osa, mida hooldatava pension ära ei kata. Riik ühes omavalitsustega tuleb inimestele appi ning seeläbi on hoolduskulude surve paljudele peredele märkimisväärselt väiksem kui seni.

Omavalitsustele tähendab see

kahtlemata suuremat halduskoormust, kuid see kõik on õige eesmärgi nimel. See, et riik ühes omavalitsustega võtab suurema vastutuse oma kodanike eest, on äärmiselt tänuväärne. Tegu on kallil, kuid vajaliku reformiga.

• Ando Kiviberg,
Erakonna Eesti 200 saadikurühma esimees

Kodanike vaatevinklist on tegu kahtlemata igati rõõmustava arenguga, sest enam ei pea eakad nende lähedased muretses, kui pensionist hooldekodu koha eest tasumiseks puudu jääb.

Paraku peitub probleem aga sotsiaalministeeriumi väljatöötatud lahenduse üksikasjades.

Nad on eneste jaoks teinud omavalitsustele toetuse jagamise mudeli võimalikult lihtsaks, kuid tagajärjeks on omavalitsuste ebavõrdne kohtlemine.

Osa omavalitsusi (eriti just Tallinn ning selle lähiümbruse rikkad vallad) piltlikult öeldes kuldatakse üle, samal ajal kui paljud

niigi eelarvetuludega hädas olevad vallad, nagu näiteks Põhja-Sakala, peavad oma vähestest vahenditest teenusele tublisti juurde maksta. Loodame väga, et sotsiaalministeerium lõpuks siiski tehtud viga mõistab ning viib rahade jaotamise süsteemi vajalikud muudatused sisse.

Viljandi laste ja perede tugikeskuse spetsialistide töömaailm

Viljandi laste ja perede tugikeskuses töötavad logopeedid, eripedagoogid, sotsiaalpedagoogid, psühholoogid. Spetsialistid teenindavad kõiki Viljandi linna munitsipaalkoole ja –lasteaedu. Sihtgrupiks on lapsed ja noored, lastevanemad, haridusasutuste töötajad ning laste ja noortega tegeleva võrgustiku spetsialistid ja haridusametnikud. Pereterapeut teenindab kõiki Viljandi linna elanikke.

Millega tegelevad tugikeskuse spetsialistid ning millist abi ja tuge nad pakuvad

Logopeedid Ave Piip, Taimi Luuri, Terje Kuur, Anni Skirta:

Meie töö keskuses on hinnata ja arendada lasteaialaste kommunikatsioonivõimet, suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust ning neelamisfunktsiooni. Kommunikatsioonivõime hindamine hõlmab suhtlus- ja kõnemõistmisoskusi: hääldust, häält, sõnavara, kõne sujuvust, grammatiliste vormide ja lausemallide kasutamise oskust ning tekstiloomet. Selgitanud välja lapse abivajaduse olemuse, pakub logopeed lahendusi: vajadusel määrab lapse logopeedilisele teenusele (tegeleb temaga ise), konsulteerib lapsevanematega, annab neile soovitusi lapse kõne toetamiseks ning soovitab pöörduda mõne erialaspetsialisti poole. Üks tööloik on lapse vaatlus rühmas. Logopeed nõustab rühmaõpetajaid lapse kõne arengu toetamisel. Oluline on märgata ka lapse kõnemõistmis- ning mänguoskusi. Logopeedide töös on oluline varajane märkamine: mida varem laps teenusele saab, seda paremini saab ennetada võimalikke tagajärgi, nagu näiteks lapse tunnetustegevuse arengu (taju, tähelepanu, mälu, mõtlemine) mahajäämus, suhtlemisraskused, lugemis- ja kirjutamisprobleemid. Raamatusoovitus: «Kips-kõps külla», V. Kuus.

Lasteaedade eripedagoogid Maris Siiman, Asti Sosi, Miina Väli, Merje-Liis Kaarjvä, Kersti Puusild, Heleen Heinsalu, Kersti Raid-salu, Katrin Peters:

Lasteaia eripedagoog on lasteaias eakaaslastest eristuva õppi- ja märkaja ja lapse arengu toe-

taja, hinnates lapse arengut, õppimise eripära olemust ja ulatust. Tema töö sisuks on lapse üldoskuste ja kõne arendamine ning sotsiaalsete, mängu- ja tunnetusoskuste toetamine. Oluline ja vajalik on sealjuures lapsevanema ja rühmas töötavate õpetajate nõustamine ning juhendamine. Eripedagoogi tegevuse eesmärk on ennetada ja leevendada õppe- ja kasvatustegevustes esinevaid raskusi. Põhiline arendustöö käib läbi erinevate tegevuste ja mängude, toetades last uute oskuste omandamisel individuaalselt või väikeses grupis. Lapse arengu toetamine ja õpetus toimuvad sammhaaval. Lapse käitumisprobleemide korral analüüsib eripedagoog, mis olukordades probleemid esile tulevad ja missuguste tunnetega on lapsel vaja õppida toime tulema. Spetsialist soovitab, mida on vaja rühmakeskkonnas muuta ja kuidas vähehaaval vajalikku oskust harjutama ja õppima hakata. Tegevused lapsega toimuvad nii individuaal- kui grupitegevustena, kuid vajadusel töötatakse ka rühmaruumis koos õpetajaga. Lapse arengu igakülgsel toetamisel on oluline koostöö lapse vanematega – tema tugivõrgustikuga. Eripedagoog annab vanemale infot lapse arengu kohta, kuid jagab ka vajalikku teavet, kuidas ta ise lapsele mõnda oskust õpetab, et seda kodus samamoodi harjutada. Tuge vajavate laste varajane märkamine ja õigeaegne sekkumine tagab lapsele parima võimaliku arendamise, tagades sellega edasised võimalused koolihariduse omandamisel ja iseseisvama toimetuleku igapäevaelus. Esmased eripärade märkajad

on lapsevanemad, lasteaiaõpetajad ning perearstid, sest erisused võivad ilmnedagi nii lasteaias, kodus, mänguväljakul kui ka arstivisiidil. Esmaste signaalide märkamine on oluline, et aidata last ning teda ümbritsevat võrgustikku. Raamatusoovitus: «Härja Maru mustikapood», P. Jaaks.

Koolide eripedagoogid Riina Haugas, Laura Nurmsalu, Katrin Naaris, Reti Pärl, Kadi Antson, Elen Arutjunjan, Jane-Ly Aaremaa:

Eripedagoogide roll koolis on toetada õpilasi, õpetajaid, koolitöötajaid ja lastevanemaid ning toetada tuge vajavate õpilaste õpet ja arengut õpiabitundides. Eripedagoog aitab lugemis-, kirjutamis- ja arvutamiskustega õpilasi ning kujundab ja arendab eripedagoogiliste võtete abil õpioskusi ja -vilumusi. See tähendab, et ta sõnastab ümber tööjuhised ja -korraldused nii, et laps neid mõistaks ning selgitab välja, milliseid abivahendeid õpilane vajab, et õpetetegevuses toime tulla. Seejuures õpetab ta neid abivahendeid ka kasutama. Läbi praktiliste ja mänguliste tegevuste toetab eripedagoog lapse tunnetustegevust (taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist), peab oluliseks, et õpilane tuleks toime oma igapäevaste toimetustega nii koolis kui ka väljaspool kooliruume, annab vanematele tagasisidet õpilase arengu kohta ja teeb vajadusel ettepanekuid õppetöö parendamiseks kodus. Veel üks oluline osa eripedagoogi töös on õpetajate toetamine. Näiteks võivad vajada õpetajad abi õpilasele jõukohase õppematerjali valimisel ja koostamisel või õppekeskkonna ümberkorraldamisel, et maksi-

maalselt last klassis õppimisel toetada. Lapse tõhusamaks toetamiseks kaasab eripedagoog vajadusel teisi erialaspetsialiste. Soovitud: *lastele probleemilahendusemängud Rubiku kuubik, IQ Fit pusled, erinevad Smart Games loogikamängud, lauamängud «Tähelepanelik päkapikk» ja «5 sekundit»; õpetajatele «Spetsiifilised õpiraskused», D. Hudson.*

Sotsiaalpedagoogid Kristi Tikkerbär, Kertu Reinsalu, Krista Hansson, Üllike Luts, Egle Starostin, Maili Linn:

Sotsiaalpedagoog tegeleb haridusasutuses õpilastele sotsiaalsete oskuste õpetamise ja tema eakohast tegutsemisvõimet takistavate tegurite analüüsimise ja kaardistamisega ning vajalike ennetus- ja lahendustegevuste koordineerimisega. Sotsiaalpedagoogilises töös on peamiselt kasutuses individuaalne nõustamine, aga ka grupinõustamine ja erinevad mõjutustegevused klassides. Sotsiaalpedagoogid kasutavad oma töös sageli erinevaid looval tegevusel põhinevaid töövorme ja visuaalseid materjale. Oma erialase pädevuse piires nõustab sotsiaalpedagoog vanemaid ja perekonda lapse arengu ja toimetulekuga seotud küsimustes. Kui proovida anda ülevaadet sellest, millega sotsiaalpedagoog igapäevaselt tegeleb, siis meie sotsiaalpedagoog Kristi Tikkerbär kirjeldab lastele oma ametit nii: «Sotsiaalpedagoog on koolis see täiskasvanu, kes on alati sõbralik ja hooliv. Sotsiaalpedagoog hoolitseb selle eest, et kõik saaksid kooli tulla ja koju minna hea enesetundega. Vajadusel aitab ta nõuannete ja õpetustega koolipere liikmetel leida võimalusi, kuidas

üksteisega sõbralikult koos toimetada. Paremad suhted teistega on siis, kui sa mõtled iseendast hästi. Sõbralik suhtumine endasse aitab kaaslastega paremaid suhteid luua ja hoida. Sotsiaalpedagoog aitab leida Sinu tugevused, et nende märkamise ja arendamise kaudu saaksid olla iga päev iseenda parim versioon. Sotsiaalpedagoogid on suured unistajad ja nende kuklas tiksus alati mõte, kuidas luua keskkond, kus kõik tunneksid ennast turvaliselt, hoituna ja märgatuna. Sotsiaalpedagoogid usuvad, et igaüks meist soovib südames sama ja selle unistuse täitmiseks on meil olemas kõik võimalused. Vahel tuleb lastel aidata üksteist mõista ja suunata edaspidi paremaid valikuid tegema. Selles on kõik sotsiaalpedagoogid meistrid.» Soovitud: «Tark lapsevanem», Dr. T. Gordon; vestluskaardid «Tähtsad jutud LAPSEGA».

Koolipsühholoogid Kalli Riisa, Kersti Mumm, Maarika Roosimägi, Kalle Kallas, Kristjan Kass:

Koolipsühholoogi tööülesanneteks on laste, lastevanemate, õpetajate ja vajadusel kooli juhtkonna nõustamine, toetamine ja abistamine. Töös lastega selgitab psühholoog välja õpiraskuste eripära ja põhjused – ta vestleb, testib, viib läbi tunnivaatlusi ning selgitab välja lapse toetamise võimalused. Seejärel töötab psühholoog koos teiste spetsialistidega väljameetmeid ning lahendusi õpilase aitamiseks ja toetamiseks koolis. Psühholoog toetab õpilasi ka erinevate murede, suhtening vaimse tervise probleemide puhul, nõustab koolikiusamise ohvreid ja kiusajaid ning toetab õpilasi nende valikute ja

edasiõppimisotsuste tegemisel pärast põhikooli lõpetamist. Raamatusoovitud: «Rahumeelne lapsevanem, rõõmsad lapsed», L. Markham; «Ma ju kuulaksin oma vanemaid, kui nad suu peaksid», A. E. Wolf; «Raamat, mida su vanemad võinuks lugeda (ja mille lugemise eest su lapsed sind tänavad)», R. Perry; «Ajutorm. Teismelise aju jõud ja siht», D. J. Siegel.

Pereterapeut Katrin Heinrich:

Pereterapeuti töö on suunatud suhete vaatlusele peres süsteemselt, kasutades selleks mudelit, mis ühendab omavahel vähemalt kolme põlvkonda. Traditsiooniliselt on pereterapeuti töö fookuses pereliikmete omavaheline suhtlemine ning suhete kvaliteet, perekonna erinevad arengukriisid ning nendega toime tulek. Teraapia tulemuseks võib olla näiteks perekonna toimetuleku paranemine, üksteisemõistmise suurenemine, emotsionaalse toetuse jagamine ja saamine pereliikmete poolt ning probleemilahendusoskuste paranemine. Perekond võib inimesele olla nii suureks toetuse pakujaks kui ka mittemõistmisest tulenevaks stressiallikaks ning valutekitajaks. Igat pereliiget puudutav probleem, mis mõjutab tema suhteid teiste pereliikmetega, on pereteraapias käsitletav. Õigeaegne sekkumine aitab ära hoida sümptomi tekkimise ning leida sobivaid probleemilahendusi.

Raamatusoovitud: «Pika ja õnneliku abielu saladus», G. Chapman; «Teekond soovitud armastuseni», H. Hendrix; «Armastus ja petmine», E. Perel; «Eluterve kärgpere käsiraamat», S. Saul; «Armastades sõltlast», C. Platter

Hariduslike erivajadustega laste toetamine Viljandi maakonnas

✚ Krista Kalda, projektijuht

Eelmise aasta juunis alustati Viljandimaal maakonna kõiki omavalitsusi hõlmavat kaheaastast projekti, mille eesmärk on välja töötada haridusliku erivajadusega (HEV) õppijatele osutatavate tugiteenuste terviknõue- mus maakonnas. Samuti on projekti eesmärk pakkuda tugiteenuseid, mis ennetavad varast haridusest väljalangemist ning edendavad kaasatust hariduses. Oktoobris kuulutas Viljandi linnavalitsus välja hanke «HEV kompetentsikeskuse teenusmudelil väljatöötamine», mille võitis osuühing Cumulus Consulting. Teenusmudelil väljatöötamine kestis viis kuud. Selle aja jooksul koguti ja analüüsiti riikliku registri Eesti Hariduse Infosüsteemi ja tugispetsialistide esitatud andmeid, korraldati seminare ja arutelusid nii maakondlikult kui ka igas omavalit-

suses eraldi. Projekti tegevustes- se ja mudeli väljatöötamise- kaasati haridusvaldkonna abi- linnapea, abivallavanemad, omavalitsuste haridusspetsialis- tid, sotsiaalvaldkonna ja laste- kaitse spetsialistid, koolide ja lasteaedade tugispetsialistid, hariduslike erivajadustega laste õppe koordinaatorid ning maa- konna haridusasutuste juhid. 18. mail oli Viljandis projekti vaheseminar, kus Cumulus Con- sulting tutvustas valminud tee- nusmudelit ning andis ülevaate haridusvaldkonna tugiteenuste hetkeseisust ja peamistest välja- kutsetest Viljandimaal. Kirjelda- ti kokkulepitud tegevusi ning räägiti, milliseid suundi võetak- se maakondlikult ja milliseid iga omavalitsuse puhul eraldi. Tut- vustati ka ideaalmudelit ehk olukorda, kus kõik tegevused oleksid koondatud ühte maa- kondlikku kompetentsikeskusse. Peamised kitsaskohad, mis aruteludest selgusid, olid vara-

ne märkamine ja sekkumine ning logopeedide ja eripedagoogide nappus maakonna laste- aedades, mis tähendab, et eriva- jadused võivad jääda piisava tä- helepanuta ja surve nendega te- gelelda kandub edasi koolidele. Samuti toodi murekohtadena välja, et toevajadusega laste arv on koolides kiiresti kasvanud, kuid tugispetsialiste on liiga vä- he; tugiteenuste arendamine maakonna omavalitsustes on killustunud; toevajadusega las- te koole Viljandi maakonnas on liiga palju. Kuigi maakondlikus vaates on vajalikud erinevatele vajadustele vastavad erikoolid, kulub hetkel liialt palju ressurs- si nelja kooli kinnisvarale. Ideaal- is võiksid olla kõik tuge vajava- te lastega koolid ühisel pidami- sel, kuid see eeldab riigi ja oma- valitsuste vahelist kokkulepet. Viljandi linnas on 2018. aast- ast kõik lasteaedade ja koolide tugispetsialistid koondunud Vil- jandi tugikeskuse koosseisu.

Teenusmudelil tulenevalt võiks selline tugikeskus olla ka Mulgi vallas, Põhja-Sakala vallas ja Viljandi vallas. Soovitus on luua vallaülene tugiteenuste keskus, mille koosseisus on kõik tugi- spetsialistid, kes igapäevaselt töötavad konkreetsete haridus- asutuste juures. Selline mudel võimaldab välja arendada üht- sed värbamis- ja arendustegevus- ed ning ühised koolitused. Üks maakondlik ettevõtmine, mis projekti osana ellu rakenda- takse, on tugispetsialistide eri- alagruppide loomine, mis või- maldab vahetada kogemusi ja korraldada arendustegevusi. Seesugused grupid aitavad üht- lustada ja arendada teenuse osu- tamise võimekust. Sügisel alus- tab tegevust koos erialagruppi- logopeedid, koolide eripedagoogid, lasteaedade eripedagoogid, sotsiaalpedagoogid, psühholoo- gid ja hariduslike erivajadustega laste õppe koordinaatorid. Mihkel Laan ja Kersten Kattai

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Viljandi
tugikeskuse
seminar
Viljandi
maakonna
laste-
vanematele

29. augustil kell 16
Sakala keskuses

Ettekanded: Aivar Haller
ja Illimar Pilt

Erinevad töötoad

Täpsem info ja regist-
reerimine alates
1. augustist:
viljanditugikeskus.ee

Kultuuri- ja spordisündmused

JUUNI		
L 17	10.00	Eesti noorte MV jalgpallis U13 <i>Kunstmuruväljak</i>
	10.00	Suvepinks 2023 <i>Viljandi järve rand</i>
	12.00	Kunstikompott 2023 <i>Viljandi lennukitehas</i>
	12.00	Kirjanduslik jalutuskäik Gert Kiileriga (etteregistreerimisega) <i>Viljandi linnaraamatukogu</i>
	12.00	Eesti noorte MV jalgpallis U16: Viljandi JK Tulevik vs. FC Tallinn II <i>Kunstmuruväljak</i>
P 18	12.00	Viljandimaa MV kergejõustikus <i>Viljandi linnastaadion</i>
	15.00	Eesti noorte MV jalgpallis U14: Viljandi JK Tulevik vs. FC Elva Punane <i>Kunstmuruväljak</i>
	19.00	XXXIII Jüri Lossmanni mälestusjooks <i>Raekoja park</i>
	13.00	Eesti noorte MV jalgpallis U10-C: Viljandi JK Tulevik Sinine vs. Raplamaa JK Rapla <i>Kunstmuruväljak</i>
	12.00	Näituse «Vabadussambad Viljandimaal» avamine <i>Viljandi muuseum</i>
N 22	20.00	Viljandi linna jaanituli <i>Viljandi järve rand</i>
	09.00	Viljandi vabadussamba avamine <i>Vabaduse plats</i>
	10.00	Oikumeeniline jumalateenistus <i>Viljandi Jaani kirik</i>
	11.00	Võidupüha paraad <i>Vabaduse plats</i>
	12.00	Maakaitsepäev <i>Viljandi linnastaadioni parkla</i>
K 28	19.00	Eesti MV jalgpallis esiliiga B: Viljandi JK Tulevik vs. FA Tartu Kalev <i>Viljandi linnastaadion</i>
	20.00	Odessa ooperigala <i>Viljandi lauluväljak</i>
	12.00	57. Ilmar Raua mälestusturniir males <i>Viljandi spordikeskus</i>

JUULI		
L 01	12.00	57. Ilmar Raua mälestusturniir males <i>Viljandi spordikeskus</i>
	12.00	Viljandi teivashüppe seeriavõistlus <i>Viljandi linnastaadion</i>
	18.00	Maailmamuusika öhtu <i>Õues Tartu 24 / Kraavi 1</i>
	10.00	57. Ilmar Raua mälestusturniir males <i>Viljandi spordikeskus</i>
	12.30	Eesti MV jalgpallis esiliiga B: Viljandi JK Tulevik vs. FC Kuressaare <i>Viljandi linnastaadion</i>
E 03	12.00	57. Ilmar Raua mälestusturniir males <i>Viljandi spordikeskus</i>
	12.00	57. Ilmar Raua mälestusturniir males <i>Viljandi spordikeskus</i>
	10.00	57. Ilmar Raua mälestusturniir males <i>Viljandi spordikeskus</i>
	19.00	Viljandi vanamuusika festivali avakontsert: Tallinna Barokkorkester <i>Baptisti kirik</i>
	10.00	57. Ilmar Raua mälestusturniir males <i>Viljandi spordikeskus</i>
N 06	19.00	Viljandi vanamuusika festivali kontsert «Gambade vaimustus» – <i>viola da gambade orkester Viljandi Jaani kirik</i>
	21.00	Viljandi vanamuusika festivali kontsert «Vastuvoolu. Andrei Volkonski 90» <i>Baptisti kirik</i>
	14.00	57. Ilmar Raua mälestusturniir males <i>Viljandi spordikeskus</i>
	19.00	Viljandi vanamuusika festivali kontsert «Festa di Corte / Õukonnapidu» <i>Baptisti kirik</i>
	10.00	Viljandi [eel]arvamusfestival: arutelude päev <i>Tartu tänav ja Rubiini plats</i>
L 08	11.00	XXXI sõuderegatt «Viljandi paadimees» <i>Viljandi järve rand</i>
	12.00	57. Ilmar Raua mälestusturniir males <i>Viljandi spordikeskus</i>
	19.00	Viljandi vanamuusika festivali kontsert – Kaja Dahlbäck ja Helsingi Barokkansambel <i>Baptisti kirik</i>

P 09	11.00	Viljandi [eel]arvamusfestival: pannkoogibrantš <i>Tartu tänav ja Rubiini plats</i>
	12.00	57. Ilmar Raua mälestusturniir males <i>Viljandi spordikeskus</i>
	17.00	Viljandi vanamuusika festival – kammerorkester Kremerata Baltica <i>Baptisti kirik</i>
	19.00	Orelifestival – 1866 <i>Viljandi Pauluse kirik</i>
	16.00	Kolme Pörsakese teadusteater <i>Sakala keskus</i>
K 12	19.00	«Doktor, appi!» (Komöödiateater) <i>Kaevumägi</i>
	17.00	Padel Fest <i>Viljandi padeliväljakud</i>
	12.00	Padel Fest <i>Viljandi padeliväljakud</i>
	19.00	Orelifestival – Bach ja Põhja-Saksa barokk <i>Viljandi Jaani kirik</i>
	13.00	XXX Viljandi pärimusmuusika festival <i>Viljandi lossimäed</i>
N 27	13.00	XXX Viljandi pärimusmuusika festival <i>Viljandi lossimäed</i>
	18.00	2. Männimäe jooks <i>Viljandi Jakobsoni kooli staadion</i>
	18.00	Eesti MV jalgpallis esiliiga B: Viljandi JK Tulevik vs. Tartu JK Welco <i>Viljandi linnastaadion</i>
	10.00	«Suvepinks 2023» <i>Viljandi järve rand</i>
	11.00	Viljandimaa disainiturg <i>Raua 4 Loomehoovik</i>
L 29	11.00	«Folgi petank» ehk petangiturniir paarismängus <i>Viljandi järve petangiväljak</i>
	11.00	Sõudmise Eesti meistrivõistlused <i>Viljandi järve rand</i>
	13.00	XXX Viljandi pärimusmuusika festival <i>Viljandi lossimäed</i>
	11.00	«Folgi paadimees» ehk sõudmine rahvapaatidel <i>Viljandi järve rand</i>
	11.00	Sõudmise Eesti meistrivõistlused <i>Viljandi järve rand</i>
P 30	13.00	XXX Viljandi pärimusmuusika festival <i>Viljandi lossimäed</i>

AUGUST		
K 02	19.00	«Kihnu Jenka» (Vana Baskini teater) <i>Kaevumägi</i>
	18.00	Rahvusvaheline teatrifestival «Vilamfest 2» <i>Seasaare teater</i>
	18.00	Rahvusvaheline teatrifestival «Vilamfest 2» <i>Seasaare teater</i>
	19.00	Viljandi suvepidu 2023 <i>II Kirsimägi</i>
	10.00	Eesti MV rannakäspallis <i>Viljandi järve rand</i>
L 05	14.00	XIV Erivajadusega inimeste laulu- ja tantsupidu «Helisev kodu» <i>Viljandi lauluväljak</i>
	17.00	Viljandi teivashüppe seeriavõistlus <i>Viljandi linnastaadion</i>
	18.00	Rahvusvaheline teatrifestival «Vilamfest 2» <i>Seasaare teater</i>
	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
	12.00	Eesti MV jalgpallis III liiga: Viljandi JK Tulevik ja Suure-Jaani United ÜM vs. FC Elva II <i>Kunstmuruväljak</i>
P 06	15.00	Eesti MV jalgpallis esiliiga B: Viljandi JK Tulevik vs. Nõmme Kalju <i>Viljandi linnastaadion</i>
	18.00	Rahvusvaheline teatrifestival «Vilamfest 2» <i>Seasaare teater</i>
	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
T 08	12.00	Eesti noorte MV jalgpallis U17: Viljandi JK Tulevik vs. FC Ararat ja Tartu JK Merkuur-Juunior ÜM <i>Kunstmuruväljak</i>
	16.00	Sõudmise Eesti U23 ja U19 MV <i>Viljandi järv</i>
	17.00	Eesti noorte MV jalgpallis U16: Viljandi JK Tulevik vs. Tallinna FC Flora Rohelised <i>Kunstmuruväljak</i>
	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>

P 13	12.00	Eesti MV jalgpallis III liiga: Viljandi JK Tulevik ja Suure-Jaani United ÜM vs. FC Jõgeva Wolves <i>Kunstmuruväljak</i>
	13.00	Sõudmise Eesti U23 ja U19 MV <i>Viljandi järv</i>
	19.45	Rahvaliiga jalgpallis: Viljandi JK Tuleviku naisharrastajad vs. Puhja Spordiklubi <i>Kunstmuruväljak</i>
	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
T 15	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
	19.00	Eesti noorte MV jalgpallis U13: Viljandi JK Tulevik vs. Paide LM Järva <i>Kunstmuruväljak</i>
	10.30	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
K 16	12.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
	19.00	Eesti noorte MV jalgpallis U12: Viljandi JK Tulevik Kollane vs. Saku Sporting Sinine <i>Kunstmuruväljak</i>
	19.00	Pehk ja Avandi «Laule ja muinasjutte» <i>Pärimusmuusika ait</i>
	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
N 24	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
	17.00	Rändava sauna festival 2023 <i>Viljandi järve rand</i>
	19.00	«Leskede kadunud maailm» <i>Ugala teater</i>
	11.00	Rändava sauna festival 2023 <i>Viljandi järve rand</i>
L 26	14.00	Eesti noorte MV jalgpallis U12: Viljandi JK Tulevik Kollane vs. Tallinna FC Flora Valged <i>Kunstmuruväljak</i>
	15.00	Eesti MV jalgpallis esiliiga B: Viljandi JK Tulevik vs. Läänemaa JK <i>Viljandi linnastaadion</i>
	19.00	Rännaklavastus «Viljandi lood: Jaan» <i>Ugala teater</i>
	12.00	Eesti MV jalgpallis III liiga: Viljandi JK Tulevik ja Suure-Jaani United ÜM vs. FC Vastseliina <i>Kunstmuruväljak</i>
	12.00	Eesti noorte MV jalgpallis U16: Viljandi JK Tulevik vs. Nõmme Kalju FC I <i>Männimäe jalgpallihall</i>
P 27	17.30	Eesti noorte MV jalgpallis U17: Viljandi JK Tulevik vs. U-17 JK Narva Trans <i>Kunstmuruväljak</i>

SEPTEMBER		
L 02	10.30	Eesti noorte MV jalgpallis U13: Viljandi JK Tulevik vs. Tartu JK Tammeka Valge <i>Kunstmuruväljak</i>
	15.00	Eesti MV jalgpallis esiliiga B: Viljandi JK Tulevik vs. JK Tallinna Kalev U21 <i>Viljandi linnastaadion</i>
	17.00	«Leskede kadunud maailm» <i>Ugala teater</i>
	17.00	«Võrku püütud» <i>Ugala teater</i>
	15.00	Eesti noorte kergejõustiku heitevõistlused <i>Viljandi linnastaadion</i>
L 09	10.00	78. laste Paala järve jooks <i>Paala järve rand</i>
	14.00	Eesti noorte MV jalgpallis U12: Viljandi JK Tulevik Kollane vs. Harju JK Rae Valge <i>Kunstmuruväljak</i>
	14.00	«Maailma ajaloo kõige võimsam näidend» <i>Ugala teater</i>
	17.00	«Head lapsed» <i>Ugala teater</i>
	17.00	«Kaheteistkümnes öö» <i>Ugala teater</i>
P 10	17.30	Eesti noorte MV jalgpallis U16: Viljandi JK Tulevik vs. Pärnu JK Vaprus Must <i>Kunstmuruväljak</i>
	19.00	Eesti noorte MV jalgpallis U13: Viljandi JK Tulevik vs. Valga FC Warrior <i>Kunstmuruväljak</i>
	18.00	«Maailma ajaloo kõige võimsam näidend» <i>Ugala teater</i>
	12.00	Eesti MV jalgpallis III liiga: Viljandi JK Tulevik ja Suure-Jaani United ÜM vs. SK Imavere <i>Kunstmuruväljak</i>
	17.00	«Tramm nimega Iha» <i>Ugala teater</i>
T 19	12.00	Eesti noorte MV jalgpallis U17: Viljandi JK Tulevik vs. U17 Keila JK <i>Kunstmuruväljak</i>
	19.00	«Meie klass» <i>Ugala teater</i>
	19.00	«Tramm nimega Iha» <i>Ugala teater</i>

Näitused

KONDASE KESKUS,
Pikk tänav 8

27. augustini on avatud Loviisa Tala näitus «Inimene kui masin. Portreed mehaanika kaudu». «Kohmakad masinad ärkavad ellu värvikate portreedena.

3. septembrini on avatud näitus «Sõsarkond. Rieti perekonna naisfotograafid». Väljapanek tutvustab Rieti perekonna nelja naist, nende elu ja loomingut.

RÜKI GALERII,
Tartu tänav 7c

30. juunini on avatud näitus Koort-Raus «liiv-liivi», mis on kahe eriilmelise, kuid sama põlvkonna kunstniku ühisnäitus teemal, millega on neil väga isiklik suhe. Liivi seose ja ühis-osa avastasid Andres Koort (1969) ja Urmo Raus (1969) alles hiljuti ning sellest sündis

idee teha liiviteemaline mõtisklus–maalinäitus. Näitus kuulub liivi pärandi aasta 2023 programmi.

4. augustist kuni 9. septembrini avatud Diana Tamane näitus «Poolarmastus» vaatleb kunstniku suhet tema noorema poolõe Elinaga.

VILJANDI LINNAGALERII,
Tallinna tänav 11/1

27. juulini on avatud kunstnike rühma Kvint näitus. Kunstnike ühendab asjaolu, et nad õpisid Tartu Kunstikoolis ühel kursusel aastatel 1963–1968 maalierialal Ilmar Malini õpilastena. Hiljem jätkas õpinguid kunstinstituudis igaüks erineval erialal. Kunstirühma kuuluvad Esti Kittus (teatrikunstnik), Vilja Promet (metallikunstnik), Vivian Vaher (teatridekoraa- tor), Krista Perli (floristika,

kunstiõpetus) ja Ülle Linnuste (kunstiõpetus).

SAKALA KESKUS,
Tallinna tänav 5

26. juunini on avatud Ulla Remese näitus «Always on guard / Alati valvel».

VABADUSE PLATS

Vabaduse platsil, Rubiini platsil ja Koidu tänav pargis on 3. septembrini fotonäitus «Viljandi fotograaf Jaan Riet 150».

VILJANDI LINNARAAMATUKOGU,
Tallinna tänav 11/1

28. juunini on Trepigaleriis avatud mittetulundusühingu Viljandimaa Singel fotonäitus «Kolmemõõtmeline kunstiteos Viljandi linnaruumis erinevatel aegadel». Psüühiliste erivajadustega inimeste tehtud fotode

näitusel on tööd linnaruumi rikastavatest ja seda elamisväärs- seks muutvatest monumenti-dest ja dekoratiivskulptuuri-dest.

1. juulist kuni 29. juulini on Trepigaleriis avatud näitus «Külas- käigud maailma serva». Pärimusmuusiku ning fotograafi Karoliina Kreintaali fotonäitus põhineb kahel pärimusmuusika välitööl 2015. aasta juulis Mordvamaal ning 2017. aasta juunis-juulis Udmurtias.

1. septembrist avatakse Trepigaleriis Tamás János Molnári näitus «Teel».

VILJANDI MUUSEUM,
Laidoneri plats 10

20. juunil avatakse muuseumis näitus ajaloolisel Viljandimaal ja kultuuriloolisel Mulgimaal asunud vabadussõja mälestus-

märkidest, nii nagu nad rajati ja olid rahva silme ees esimesel iseseisvusperioodil.

1. juulini on avatud keskaega taasloova filmi näitus «Kuidas valmis film apteeker Melchiorist». Näitusega jõuavad vaata- jateni salapärased hetked kõigi kolme «Apteeker Melchiori» filmi võtetelt.

2. septembrini on avatud näitus «Viljandi fotograaf Jaan Riet 150». Jaan Riet (1873–1952) pildistas poole sajandi jooksul Viljandis fotoateljeed pidades inimesi ja linna, kuid jäädvustas vaateid ka mujal Eestis ja välis- maal. Näitus teeb kokkuvõtte Jaan Rieti ja tema ateljee tege- vusest.

GALERII IMAGI,
Tartu tänav 80b

Kultuuriantropoloogi ja kunsti-

kollektsionääri R. Paul Firnhä- beri kodugaleriid saab külasta- da, helistades ette telefonil 5628 2910. Rohkem infot <http://www.thegalerii.com/>.

ENN PÖLDROOSI ERAMUUSEUM,
Lossi tänav 2

Eesti maalikunsti *grand old man* Enn Põldroosile ja näitleja Rita Raavele kuuluv, 2014. aastal loodud mittetulunduslik kunsti- muuseum. Vahetuvad väljapanekud tutvustavad Enn Põldroosi maali- loomingut. Muuseumi võimal- das Viljandis avada Enn Põld- roosile 2013. aastal antud va- bariiklik elutöö preemia. Era- muuseum on avatud tähtsama- te ülelinnaliste suursündmuste ajal.

Avatud laupäeviti kella 12–18, teistel aegadel kokkuleppel Kondase keskusega (telefon 433 3986).